

Приложение №

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на правосъдието	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Семейния кодекс
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2020 г. – 30.06.2020 г.	Дата:07.2020 г.
Контакт за въпроси: Донка Аврамова Силвия Соколова	Телефон: 02/ 92 37 341 02/ 92 37 410
1. Дефиниране на проблема: <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна</i> <p>1. Предлаганите промени в Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ЗИД на СК) в глава шеста „Произход“ от Семейния кодекс касаят оспорването на бащинство и припознаването. Те са обусловени от необходимостта от изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ, Съда), постановени по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08) и имат за цел отстраняване на констатирано непълно съответствие на действащите норми в Семейния кодекс с чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС, Конвенцията).</p> <p>Съгласно чл. 46 КЗПЧОС влезлите в сила решения на ЕСПЧ имат задължителна сила спрямо държавата ответник, като същата следва да предприеме индивидуални и общи и мерки, необходими за тяхното изпълнение. Общите мерки следва да предотвратят настъпването на нови нарушения, идентични на вече констатираните такива. Необходимостта от предприемане на мерки произтича също така и от общото изискване на международното публично право, че страните по договор като Конвенцията имат задължение да осигурят съответствието на правото и практиката им с този договор.</p> В тази връзка са идентифицирани следните проблеми/рискове: 1.1. В решението по делото „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08) е установено нарушение на чл. 8 от Конвенцията, тъй като жалбоподателят не е имал правната възможност да оспори презумпцията за бащинство. ✓ Предмет на правния спор пред българските съдилища е предявен иск с правно основание чл. 33, ал. 1 СК (отм.) от бившия съпруг на майката, който е активно легитимиран да оспори бащинството в едногодишен срок от узнаване на раждането. Жалбоподателят твърди, че едва след разтрогването на брака си с майката на детето или три години след раждането е научил, че той не е	

биологичният баща на роденото по време на брака им дете. Направените ДНК тестове доказвали, че детето не произхожда от него. Съдилищата, в рамките на триинстационен съдебен процес, отхвърлят исковата претенция на жалбоподателя като недопустима, с мотива, че искът е предявен след изтичане на предвидения преклузивен срок.

- ✓ Съдът разглежда въпроса дали отказът на националните съдилища да разгледат по същество заведения иск, позовавайки се на приложимото право, е „необходим в едно демократично общество“.
- ✓ Съдът посочва, че приложимата законова уредба на разглежданите обществени отношения може и да е подходящо средство за осигуряване на справедлив баланс, обаче изключително стриктното прилагане на предвидения в разпоредбата на чл. 33, ал. 1 СК (отм.) срок, чийто начален момент започва да тече от раждането на детето, а не от момента, в който жалбоподателят научава, че най-вероятно той не е баща на детето, не предоставя пропорционален баланс на конкуриращите се интереси на спорещите страни. Съдът приема, че макар и законовата регламентация, предвиждаща ограничение във времето за предявяване на иск по чл. 33, ал. 1 СК (отм.), да не е лишена от разумно основание или произволна, то не може да се счете за пропорционална предвид особените интереси, които са заложиени, както и стриктният подход при нейното прилагане.
- ✓ Съдът изрично отбелязва, че по разглежданата жалба жалбоподателят се е снабдил и с научни доказателства, удостоверяващи с висока степен на точност липсата на биологична връзка с детето, но предявеният от него иск не е бил разгледан по същество, което осуетява възможността да бъде проучена тяхната доказателствената стойност. Освен това стриктното прилагане на законския срок пречатства разглеждането на делото от националния съд и извършването на преценка на интересите на засегнатите страни, наред с водещия интерес на детето. Съдът се позовава на своя практика по предходни дела, по които липсата на разглеждане на индивидуалното положение на жалбоподателя се явява проблематично в хода на вземане на решение от националните власти (*Shofman v. Russia*, № 74826/01, § 43, *Róžański v. Poland*, № 55339/00, § 77).
- ✓ Според заключенията на Съда невъзможността да бъде разгледан искът на жалбоподателя, както и да бъде съобразено индивидуалното му положение е непропорционална намеса, несъответстваща на преследваната легитимна цел и обосновава нарушение на чл. 8 от Конвенцията.

1.2. По решението на Съда, постановено по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) е установено нарушение на чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията.

- ✓ В основата на спора по горепосоченото дело е отхвърлянето от българските съдилища като недопустими на исковете, предявени от двамата жалбоподатели за оспорване на извършено спрямо деца, по отношение на които те твърдят биологично бащинство, припознаване и респективно установяване на действителния им произход.
- ✓ В тази връзка Съдът е приел, че вътрешното законодателство не предвижда

правната възможност предполагаемият биологичен баща на дете, чийто произход вече е бил установен чрез припознаване, да го оспори директно и да установи собственото си бащинство. Съдът констатира, че националните съдилища отхвърлят предявените искове само с мотива, че жалбоподателите (респективно ищци в националното производство) нямат процесуална легитимация да заведат иск за оспорване на припознаване, както и че децата вече имат установен произход, без да разгледат индивидуалното положение на всеки един от заинтересованите лица, в т.ч. детето, майката, законния баща и предполагаемия баща.

- ✓ Според практиката на Съда абсолютната невъзможност за предполагаемия биологичен баща да установи своето бащинство с единствения аргумент, че вече друг мъж е припознал детето, не съответства на изискванията на разпоредбата на чл. 8 от Конвенцията.
- ✓ Според заключенията на Съда невъзможността на жалбоподателите да оспорят установения произход и да докажат собственото си бащинство води до нарушение на чл. 8 от Конвенцията. Следователно налице е необходимост в националното законодателство да бъде предвидена правната възможност всяко трето лице, имащо правен интерес, да може да оспори припознаването и да докаже собственото си бащинство.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Необходими са законодателни изменения за решаване на констатираните в т. 1.1 проблеми.

Не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е правена последваща оценка на въздействието на Семейния кодекс.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Предлаганите изменения и допълнения в Семейния кодекс имат за цел да усъвършенстват законовата уредба в следното основно направление:

Привеждане в съответствие на действащите норми относно припознаването и

оспорването на бащинство с правото на зачитане на личния и семейния живот, съгласно чл. 8 от КЗПЧОС и изпълнение на решенията на ЕСПЧ, постановени по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08):

- ✓ Разширяване на възможностите за оспорване на презумпцията за бащинство от физически лица, които имат правен интерес и необходимост за това;
- ✓ Разширяване на възможностите за оспорване на припознаването преди и след извършването му;
- ✓ Създаване на законови предпоставки за ограничаване на използването на института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца.
- ✓ По - добра и навременна защита интересите на децата.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: *Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).*

Преки заинтересовани страни:

1. Физически лица родители и деца български граждани или живеещи на територията на страната. Поради динамиката на обществените отношения броят на лицата не може да бъде определен;
2. Дирекция „Социално подпомагане“;
3. Прокуратурата на Република България;
4. Министерството на труда и социалната политика;
5. Съдилищата, които разглеждат дела относно оспорване на припознаването;
6. Адвокати, които водят дела относно оспорване на припознаването.

4. Варианти на действие: *Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.*

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При този вариант няма:

- ✓ Да се решат практическите проблеми, възникнали в резултат на непълното съответствие на действащите разпоредби на СК относно оспорване на бащинство и припознаване с разпоредбата на чл. 8, регламентираща правото на личния и семеен живот от КЗПЧОС;
- ✓ Да бъдат изпълнени препоръките на ЕСПЧ по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08);
- ✓ Да се регламентират законови предпоставки за ограничаване на използването на института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца;
- ✓ Да се обезпечи по пълна и своевременна и надеждна защита на интереса на детето.

Непредприемането на изменения в Семейния кодекс не е възможно, тъй като

съгласно чл. 46 КЗПЧОС влезлите в сила решения на ЕСПЧ имат задължителна сила спрямо държавата ответник, като същата следва да предприеме индивидуални и общи и мерки, необходими за тяхното изпълнение. Общите мерки следва да предотвратят настъпването на нови нарушения, идентични на вече констатираните такива. Необходимостта от предприемане на мерки произтича също така и от общото изискване на международното публично право, че страните по договор като Конвенцията имат задължение да осигурят съответствието на правото и практиката им с този договор.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“:

При този вариант ще бъде създадена нормативна уредба, с която:

- ✓ Ще бъдат решени практическите проблеми, възникнали в резултат на непълното съответствие на действащите разпоредби на СК относно оспорване на бащинство и припознаване с чл. 8, регламентираща правото на личния и семеен живот от КЗПЧОС;
- ✓ Ще бъдат изпълнени препоръките на ЕСПЧ по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08);
- ✓ Ще се обезпечи по пълна и своевременна и надеждна защита на интереса на детето.
- ✓ Ще се създадат законови предпоставки за ограничаване на използването на института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца.

В тази връзка се предлагат следните изменения и допълнения:

1. На основание констатациите на Съда е направено допълнение в чл. 62, ал. 1 СК относно срока за оспорване на бащинството. Създава се възможност бащинството да може да се оспори в едногодишен срок от узнаването на раждането като факт или в едногодишен срок от узнаването на обстоятелствата, обуславящи оспорването, но не по-късно от навършване на пълнолетие, като е предвидено съдът при решаване на делото да вземе предвид най- добрия интерес на детето.

Предложеното изменение е продиктувано от Решението на ЕСПЧ по дело „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08).

Предложената промяна е в пълно съответствие с констатациите на Европейския съд по правата на човека по делото Докторов срещу България, жалба № 15074/2008 г., съгласно изложените аргументи в т. 24, 33 и 34 от мотивите на решението на съда. В т. 24 от мотивите на решението се приема, че едногодишният преклузивен срок по чл. 62, ал. 1 от СК не представлява пропорционално балансиране между интересите на детето и бащата. В същата точка съдът е констатирал, че законодателят не е предвидил никаква процедура, която би позволила разглеждането на индивидуалните обстоятелства на лица, които, подобно на жалбоподателя, са пропуснали законоустановения преклузивен срок поради независещи от тях причини. За да приеме, че е налице нарушение на чл. 8 от Конвенцията Съдът е приел, „че лишаването на жалбоподателя от всякаква възможност за разглеждане на неговия случай и конкретните обстоятелства по него, не е пропорционално на преследваните легитимни цели. Следователно не е постигнат справедлив баланс между общия интерес за защита на правната сигурност в обществените отношения, интересите на другите страни и по-конкретно на детето и правото на жалбоподателя на преразглеждане на правна презумпция за бащинството му в

светлината на конкретните обстоятелства“.

Целта на предложеното изменение и допълнение е както изпълнение на решението на Европейския съд по правата на човека по делото „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/2008 г.), продиктувано от мотивите на решението на съда, така и включване на нововъзникнали или станали известни други обстоятелства от значение за оспорването на бащинството. Този подход е житейски оправдан и разумен с оглед възможното многообразие на обстоятелствата и казусите.

С оглед защитата на интересите на децата и правната сигурност е предвидена горна граница, до която може да се извърши оспорването на бащинството. Крайният срок за оспорване на бащинството е до навършването на пълнолетие. Определянето на крайния срок за оспорване на бащинството е наложително и предвид правната сигурност що се отнася до установения произход от бащата, както и вземайки предвид общия интерес на обществото от укрепване на стабилността на гражданските отношения. Това решение е в унисон и с утвърдената европейска практика. Следва да се отбележи, че с оглед стабилността на гражданските отношения в повечето законодателства на европейски страни все пак съществува горна граница на периода, в който може да се оспори презумптивното бащинство.

2. Предлага се прецизиране на разпоредбата на чл. 62, ал. 4 от Семейния кодекс, като се дава възможност срокът за предявяване на иска по чл. 62, ал. 4 от Семейния кодекс да започне да тече след навършването на 14-годишна възраст на детето и да продължи до изтичането на една година от навършването на пълнолетие. Това е продиктувано от характера на иска, който е личен за детето, и възможността да бъде упражнен като такъв след навършването на 14-годишна възраст. Следвайки конституционния принцип, регламентиран в чл. 47, ал. 3 КРБ, че децата, родени извън брака, имат равни права с родените в брака, се налага изводът, че уреждайки хипотезата в чл. 66, ал. 1, която дава право на родените извън брака деца да оспорят припознаването, то аналогично следва да се уреди и правото на защита на децата, които са родени в брак при същите условия.

3. Предлага се нова ал. 5 на чл. 62 СК. Новата разпоредба е в пряка връзка с предложените промени в чл. 66, ал. 4 СК и има за цел да попълни пропуската в действащото законодателство и да осигури правна възможност на трети лица, претендиращи биологично бащинство, да оспорят презумптивното бащинство по чл. 61, ал. 1 от действащия Семейен кодекс. Такива искове съгласно актуалната редакция на чл. 62 СК от 2009г. не са изрично предвидени, но са предявявани пред българските съдилища (напр. определение № 292/28.06.2019г. по ч. гр. д. № 1634/2019г. на III г.о. ВКС постановено по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК). При действащата нормативна уредба, за да ги разгледа като допустими, съдът може да ги квалифицира единствено като искове с правно основание чл. 8 Конвенцията, но някои съдилища ги приемат за недопустими, което от своя страна е основание този проблем да достигне до ЕСПЧ под формата на жалба. Към момента е налице и висяща жалба пред ЕСПЧ с такъв предмет (*Георгиев срещу България (50856/16)*). Жалбоподателят твърди, че има дете от връзката си с омъжена жена и че националното право, според тълкуването на ВКС в решение от 25/02/2016 г., не предвижда възможност да се оспорва произхода, който е установен чрез презумпцията за бащинство в полза на съпруга на майката.

Според тълкуването на ЕСПЧ по жалбата *Л.Д. и П.К. (7949/11 и 45522/13)* „Биологичният баща не следва да бъде напълно лишен от възможността да установи своето бащинство или да бъде изключен от живота на детето, освен по императивни причини, свързани с висшия интерес на детето”.

4. С новата ал. 5 на чл. 62 СК са свързани предлаганите изменения и допълнения в чл. 63, като се допуска възможност страна по исковете за оспорване на бащинство да бъде и лицето, което твърди, че е биологичен баща.

5. С предложените изменения и допълнения в чл. 65 и 66 от Семейния кодекс се разширяват възможностите за оспорване на припознаването преди и след извършването му. Целта е привеждане в пълно съответствие на действащите норми относно оспорване на припознаването с правото на зачитане на личния и семейния живот, съгласно чл. 8 от КЗПЧОС и изпълнение на решението на ЕСПЧ, постановено по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13).

5.1.Предлаганото изменение на чл. 65, ал. 2 СК за съобщаване на припознаването освен на дирекция „Социално подпомагане“ и на съответната окръжна прокуратура е обществено оправдано с оглед предвидената възможност на прокуратурата да оспорва по исков ред при правен интерес, обоснован с необходимост от защита на най-добрия интерес на детето (предлаганата нова ал. 6 на чл. 66 СК). То, заедно с предлаганата нова ал. 6 на чл. 66 ОС, гарантира в по-пълна степен законово регламентираната защита на висшия интерес на детето.

5.2.Припознаването, като лесен способ за установяване на произход, в основната си същност се запазва, предвид безспорния интерес за детето да има установен произход от двама родители, но се създава възможност за оспорване от Дирекция „Социално подпомагане“ в срока, предоставен на родителя или ненавършилото четиринадесет години дете. Предлага се, Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето да може да оспори припознаването чрез възражение по същия ред, ако е в най-добър интерес по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителната разпоредба на Закона за закрила на детето, т.е. да може да оспори припознаването преди да бъде извършено, съответно преди да са настъпили неговите последици, за разлика от досегашната уредба, която в много случаи правеше оспорването нецелесъобразно.

С предложеното изменение на чл. 66, ал. 1 не се създава ново правомощие на Дирекция „Социално подпомагане“ да оспори припознаването, тъй като по същество нейното правомощие да оспорва по съдебен ред чрез иск припознаването по действащия чл. 66, ал. 5 от СК се прехвърля в ал. 1 на същия член, предвид предложената нова редакция на чл. 66, ал. 5 от СК, но в различен по-ранен момент и по различен ред. Целта на предложените промени е създаване на допълнителни гаранции за предотвратяване използването на припознаването за заобикаляне на правилата и процедурите по национално и международно осиновяване, което произтича от принципите и разпоредбите на Конвенцията за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване, съставена в Хага на 29 май 1993 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 16 от 2002 г.) (ДВ, бр. 78 от 2002 г.).

Историческият преглед на регламентацията за оспорване на припознаването показва, че със Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ДВ, бр. 63 от 2003 г.) е предвидено, че наред с всяко трето лице, което има правен интерес, припознаването може да бъде оспорено и Агенцията за социално подпомагане и от прокурора в едногодишен срок от узнаването. Предвидено е още, задължение на длъжностното лице по гражданското състояние да съобщава на припознаването и на Дирекция „Социално подпомагане“, именно за да може да бъде упражнено правото на оспорване. В Семейния кодекс от 01.10.2009 г. за кратко е премахната възможността за оспорване на припознаването освен от другия родител и детето, до промяната със Закона

за изменение и допълнение (ДВ, бр.100 от 21.12.2010 г.), с която отново е въведена възможността за оспорване от Дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето и от прокурора.

Необходимостта от промяна относно момента на оспорването на припознаването от страна на Дирекция „Социално подпомагане“ е обусловена от невъзможността при хипотези на неустановен произход по баща и впоследствие по-късно направено припознаване да се постигне своевременна защита на детето, когато това се използва с корисни цели и създава основателни съмнения за опасност или вреда, която има вероятност да настъпи с припознаването. Пример за това са честите случаи на припознаване по време на стартирала процедура по осиновяване, за да се прекрати процедурата, без впоследствие да се предприемат каквито е да е действия за фактическо упражняване на придобитите от припозналия родителски права и отглеждане на детето в семейството или припознавания с цел извеждане на детето извън територията на страната. Пример за злоупотреба с института на припознаването е и използването за заобикаляне на процедурата по осиновяване, като съпругът припознава детето, родено от „мимолетна връзка с майката на детето“, а съпругата му го осиновява по облекчената процедура по чл. 82, ал. 2 от кодекса. Тази злоупотреба се извършва и от лица с обичайно местопребиваване в чужбина и детето може да е изведено от България, към момента на оспорване на припознаването след извършването му от Дирекция „Социално подпомагане“ и от прокурора. По този начин при бездействие на родителите и навършилото 14 години дете, напр. поради физическо насилие, вероятност за заобикаляне на осиновяване или за трафик на деца, още преди приключване на процедурата по съставяне на акта за раждане, държавният орган ще може да оспори припознаването и да препятства настъпването на неговите правни последици. Оспорването на припознаването от Дирекция „Социално подпомагане“ в този начален момент няма да попречи на действителния биологичен баща, тъй като разпоредбата на чл. 66, ал. 2 предвижда, че припознаващият може в тримесечен срок от получаване на съобщението да предяви иск за установяване на произход. За да не се превърне в средство за произвол и в непропорционална намеса на държавата в личния и семеен живот на родителите и детето, това право на Дирекция „Социално подпомагане“ е прецизирано чрез посочване на реда, критериите / условията, при които Дирекция „Социално подпомагане“ ще извършва преценка.

5.3.С изменението на чл. 66, ал. 5 се създава възможност припознаването да може да бъде оспорено от всяко лице, което твърди, че е родител на припознатия, чрез иск, предявен в едногодишен срок от узнаването на припознаването. Предвидено е, този иск задължително да се съединява с иск за установяване на произход.

Разширяването на възможностите за оспорване на припознаването в чл. 66, ал.5 СК е отдавна наложително, както поради все по-честото и масово използване на института на припознаването за установяване на произход на дете, в някои случаи за заобикаляне на осиновяване и/или с цел трафик и търговия с деца, така и поради отпадане в СК от 2009г. на законово регламентираната възможност на всяко трето лице с правен интерес да оспорва припознаването в едногодишен срок от узнаването, която възможност е съществувала във всички предишни правни уредби, регламентирали института на припознаването: чл. 38 СК от 1985 г.(отм.), чл. 36 СК от 1968 г.(отм.) и чл. 70 (отм.) от ЗЛС.

5.6.В създадената нова ал. 6 се запазва възможността припознаването да може да бъде оспорено и от прокурора чрез иск, предявен в едногодишен срок от извършването му, когато интересите на детето го налагат.

5.7. Във връзка с предложението за изменение в чл. 66, ал. 5 от Семейния кодекс в

преходна разпоредба е уредена възможността срокът по чл. 66, ал. 5 да тече от влизането на закона в сила за припознавания, извършени след 01.10.2009 г.

С това се изпълнява и препоръката на Отдела по изпълнение на решенията към Съвета на Европа с писмо от 27 юни 2018 г., до Постоянното представителство на България – Страсбург, в което се посочва следното „Би било полезно да се посочи дали в проекта на закон се предвиждат разпоредби, които да уреждат положението на предполагаеми биологични бащи, които никога не са изгубили интереса си да установят собственото си бащинство по отношение на деца, родени преди години извън брак и припознати от други мъже“.

За реализиране на разглеждания вариант не са необходими допълнителни финансови средства или осигуряване на ресурси от страна на идентифицираните заинтересовани страни.

Със законопроекта не се предлагат изменения в други нормативни актове.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт.

Предлагаме да бъде избран Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“ поради посочените по-горе съображения.

5. Негативни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.*

Разгледаните варианти на въздействие са представени общо за заинтересованите страни.

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При този вариант няма:

- ✓ Да се отстрани съществуващото констатирано непълно съответствие на действащите норми относно припознаването и оспорването на бащинство с чл. 8 КЗПЧОС;
- ✓ Да се изпълнят препоръките от решенията на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), постановени по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08);
- ✓ Да се разширят възможностите за оспорване на презумпцията за бащинство от физически лица, които имат правен интерес и необходимост за това;
- ✓ Да се разширят възможностите за оспорване на припознаването преди и след извършването му;
- ✓ Да се създадат законови предпоставки за ограничаване на използването на

института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца.

- ✓ Да се осигури по - добра и навременна защита интересите на децата.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложени проект на акт“:

Не се предвиждат негативни въздействия.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт. За този вариант са присъщи всички негативни въздействия на Вариант 0.

6. Положителни въздействия: *Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.*

Разгледаните варианти на въздействие са представени общо за заинтересованите страни.

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При неприемане на проекта на ЗИД на Семейния кодекс положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложени проект на акт“:

При този вариант ще бъде създадена нормативна уредба, с която:

- ✓ Ще се отстрани съществуващото констатирано непълно съответствие на действащите норми относно припознаването и оспорването на бащинство с чл. 8 КЗПЧОС;
- ✓ Ще се изпълнят препоръките от решенията на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), постановени по обединени жалби „Л.Д. и П.К. срещу България“ (№ 7949/11 и № 45522/13) и „Докторов срещу България“ (жалба № 15074/08);
- ✓ Ще се разширят възможностите за оспорване на презумпцията за бащинство от физически лица, които имат правен интерес и необходимост за това при осигуряване на пропорционален баланс на конкуриращите се интереси на спорещите страни;
- ✓ Ще се разширят възможностите за оспорване на припознаването преди и след извършването му, като се създаде правна възможност за всяко трето лице, имащо правен интерес, да може да оспори припознаването и да докаже собственото си бащинство.
- ✓ Ще се създадат законови предпоставки за ограничаване на все по-масовото използване на института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца, посредством възможността за оспорване на припознаването от Дирекция „Социално подпомагане“ преди неговото извършване, респ. преди настъпването на неговите последици;
- ✓ Ще се даде възможността припознаването да може да бъде оспорено и от

прокурора чрез иск, предявен в едногодишен срок от извършването му, когато интересите на детето го налагат.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

При неприемане на проекта на ЗИД на СК положителни въздействия върху пряко и косвено заинтересованите страни не се очакват.

Определяне на по-значимите въздействия:

Въздействия:	Вариант 0 Без действие	Вариант 1- Приемане на предложения проект на акт“:	Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:
Въздействие върху основни права на човека-право на семеен и личен живот съгласно чл. 8 КЗПЧОС	Съществуване на норми от СК, несъответстващи напълно на чл. 8 КЗПЧОС, уреждаща правото на личен и семеен живот.	Привеждане в съответствие с чл. 8 от КЗПЧОС, която урежда правото на личен и семеен живот.	Съществуване на норми от СК, несъответстващи напълно на чл. 8 КЗПЧОС, уреждаща правото на личен и семеен живот.
Изпълнение на препоръки на ЕСПЧ и предотвратяване на санкции срещу държавата	Възможност за налагане на санкции на държавата за неизпълнение на препоръките на ЕСПЧ и изплащане на повторни обезщетения на лицата по цитираните жалби.	Предотвратяване на възможността за налагане на санкции срещу държавата и изплащане повторни обезщетения на лицата по цитираните жалби.	Възможност за налагане на санкции на държавата за неизпълнение на препоръките на ЕСПЧ и изплащане на повторни обезщетения на лицата по цитираните жалби.
Защита на правата на децата	Недостатъчно/непълно осигуряване и навременна защита правата на децата;	1. Ограничаване на все по-масовото използване на института на припознаването за заобикаляне на осиновяване, трафик и търговия с деца чрез разширяване на възможностите за оспорване на	1. Недостатъчно/непълно осигуряване и навременна защита правата на децата, за упражняване самостоятелно на искове за защита свои права.

		бащинството.																	
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Вероятност въздействието да се прояви – Вариант 1</th> <th>Защита правото на личния и семейния живот</th> <th>Защита правата на децата</th> <th>Предотвратяване на санкции срещу държавата</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ниска</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Средна</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Висока</td> <td>X</td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>				Вероятност въздействието да се прояви – Вариант 1	Защита правото на личния и семейния живот	Защита правата на децата	Предотвратяване на санкции срещу държавата	Ниска				Средна				Висока	X	X	X
Вероятност въздействието да се прояви – Вариант 1	Защита правото на личния и семейния живот	Защита правата на децата	Предотвратяване на санкции срещу държавата																
Ниска																			
Средна																			
Висока	X	X	X																
<p>7. Потенциални рискове: <i>Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.</i></p> <p>Не се предвиждат рискове от приемане на предложения акт.</p>																			
<p>8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:</p> <p>☐ Ще се повиши ☐ Ще се намали ☒ Няма ефект</p> <p>Законопроектът не регулира предоставянето на административни услуги и не въвежда нови задължения за физическите и юридическите лица и в този смисъл няма отношение към административната тежест за физическите и юридическите лица.</p>																			
<p>8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?</p> <p>Не</p>																			
<p>9. Създават ли се нови регистри?</p> <p>Не</p>																			
<p>10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?</p> <p>☐ Актът засяга пряко МСП ☐ Актът не засяга МСП ☒ Няма ефект</p> <p>Законопроектът не регулира обществени отношения, свързани с дейността на МСП.</p>																			
<p>11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?</p> <p>☐ Да ☒ Не</p>																			
<p>12. Обществени консултации: <i>Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.</i></p> <p>Проектът на ЗИД на СК заедно с мотивите ще бъдат публикувани на страницата на Министерството на правосъдието в интернет и на Портала за обществени консултации.</p>																			

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Любомир Талев, директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата:

Подпис: